

1. ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΛΕΥΡΕΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ

Μέσο: ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

Ημ. Έκδοσης: ...29/08/2020 Ημ. Αποδελτίωσης: ...29/08/2020

Σελίδα: 17

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΓΝΩΜΗ
ΤΟΥ ΑΛΕΚΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ*

Ταμείο Ανάκαμψης: Κατακτήσεις και παράπλευρες απώλειες

Πορώδης φαίνεται να είναι η προετοιμασία της κυβέρνησης για τη σύνταξη και υποβολή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, που θα είναι η βάση για τη χρηματοδότηση της χώρας από το Ταμείο Ανάκαμψης. Παρ' όλο που η προθεσμία υποβολής εκτείνεται από τις 15 Οκτωβρίου 2020 μέχρι τις 30 Απριλίου 2021, ο στόχος της κυβέρνησης είναι να υποβάλει το ελληνικό σχέδιο την πρώτη ημέρα της προθεσμίας αυτής. Επαινετή η προσπάθεια -δεν πρέπει να χαθούν μήνες και χρόνια, όπως έχει γίνει διαχρονικά με τα διαδοχικά ΕΣΠΑ- και είμαστε βέβαιοι ότι θα έχουν ληφθεί όλα τα μέτρα ώστε η επιβεβλημένη σπουδή να μην είναι εις βάρος της ποιότητας του σχεδίου που θα υποβληθεί.

Με αφορμή την ειδησεογραφία σχετικά με αυτή την προετοιμασία, διατρέξαμε ακόμη μία φορά το σχέδιο κανονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης, που βρίσκεται αυτό τον καιρό στο τραπέζι του Συμβουλίου Υπουργών και ρυθμίζει τις διαδικασίες και άλλα τεχνικά ζητήματα για την υλοποίηση των αποφάσεων που ελήφθησαν από το τελευταίο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για το Ταμείο αυτό. Εντυπωσιάζει η αιλιότητα του κειμένου, που έρχεται σε κατάφυρη αντίθεση με όσα μας είχαν συνθησιάσει οι όλο και πολυπλοκότεροι κανονισμοί για τα διαρθρωτικά ταμεία, δηλαδή τα ταμεία που διαχρονικά χρηματοδοτούν τα ΕΣΠΑ των κρατών-μελών. Δίπλα όμως σε αυτή τη σημαντική κατάκτηση επιβιώνει -δυστυχώς και αμετανόητα- η περίπλοκη διαδικασία των ταμείων αυτών στους υπό συζήτηση νέους κανονισμούς τους.

Ο κανονισμός του Ταμείου Ανάκαμψης εγκαταλείπει τους επί δεκαετίες εδραιωμένους κανόνες και πρακτικές των διαρθρωτικών ταμείων και επαναφέρει την απλουστευμένη διαχείριση των πρώτων χρόνων της περιφερειακής πολιτικής. Η χρηματοδότηση των κρατών-μελών θα γίνεται από ένα μόνο ταμείο -το Ταμείο Ανάκαμψης- χωρίς κατηγορίες περιφερειών, χωρίς διακριτούς γενικούς και ειδικούς στόχους και προτεραιότητες και με πολύ ευρύ πεδίο επιλέξιμων δράσεων και έργων. Αφήνει κατά μέτρος τις αργότερες διαδικασίες που ήθελαν -και εξακολουθούν να θέλουν- υποβολή και έγκριση ΕΣΠΑ, υποβολή και έγκριση επιχειρησιακών προγραμμάτων, έγκριση κριτηρίων επιλογής έργων, προκηρύξεις κ.λπ. προτού φθάσουν στον τελικό σκοπό, που είναι η έγκριση και η χρηματοδότηση συγκεκριμένων έργων και παρεμβάσεων. Η προτεινόμενη νέα διαδικασία περιορίζεται στην υποβολή

και έγκριση ενός Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, που θα αποτελεί παράρτημα του ετήσιου Εθνικού Σχεδίου Μεταρρυθμίσεων και θα περιλαμβάνει εξαρχής και τα προς χρηματοδότηση έργα. Με λίγες δεκάδες σελίδων, αντί για τις πολλές εκατοντάδες σελίδων των ισχυόντων -δυστυχώς και των προτεινόμενων- κανονισμών των διαρθρωτικών ταμείων, ο κανονισμός του Ταμείου Ανάκαμψης εξασφαλίζει την υλοποίηση παρέμβασης ίδιου μεγέθους με το ΕΣΠΑ. Ως συνέπεια αυτού, εύλογα προκύπτει το ερώτημα γιατί δεν εφαρμόζεται αυτός ο απλός κανονισμός και για τα διαρθρωτικά ταμεία, αντί των δαιδαλωδών διαδικασιών που επιμύθως διατηρούν οι υπό διαπραγμάτευση προτάσεις των νέων σχετικών κανονισμών;

Η πρόταση για το Ταμείο Ανάκαμψης ξαναδίνει εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (direct management, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της Ε.Ε.), αλλά από την άλλη πλευρά της στερεί το προνόμιο της έγκρισης των σχεδίων, παραχωρώντας το στο Συμβούλιο Υπουργών. Η ρύθμιση αυτή πρέπει να καταγραφεί στις παράπλευρες απώλειες της, κατά τα άλλα, πολύ θετικής εξέλιξης, δεδομένου ότι δίνει χώρο στη «διακυβερνητική» προσέγγιση εις βάρος της λεγομένης «κοινοτικής μεθόδου» -που ως τώρα εθεωρείτο η ασφαλέστερη οδός προς την ευρωπαϊκή ενοποίηση.

Πρόκειται αναμφίβολα για μια ήττα του σημερινού συστήματος σχεδιασμού και διαχείρισης της πολιτικής συνοχής και η ήττα αυτή είναι προϊόν συσσωρευμένης αντίδρασης στις γραφειοκρατικές αγκυλώσεις και στις εξ αυτών μεγάλες καθυστερήσεις στη διαχρονική υλοποίηση των ΕΣΠΑ. Με τη δημιουργία του Ταμείου Ανάκαμψης, μπαίνουν στον χώρο των πολιτικών της συνοχής και οι υπουργοί Οικονομικών, επειδή ίσως θεωρούν ότι η κρίση ήταν πολύ μεγάλη για να συμβιώσει με τις αγκυλώσεις και καθυστερήσεις του υφιστάμενου συστήματος της πολιτικής της συνοχής και τις επιπτώσεις τους στα ταμειακά διαθέσιμα, αλλά και σε μια σειρά άλλων δεικτών της οικονομίας. Ο χρόνος θα δείξει αν η εμπλοκή των υπουργών Οικονομικών θα έχει τελικά θετικό πρόσημο. Τέλος, είναι κρίμα που η γραφειοκρατική βουλμία, με τις υπερβολές της στη διαχείριση της συνοχής, οδηγεί, σε ό,τι αφορά τουλάχιστον το Ταμείο Ανάκαμψης, στην ακύρωση κατακτήσεων της μεταρρύθμισης του 1988, μεταξύ των οποίων ξεχώριζε ο πολυετής ολοκληρωμένος προγραμματισμός. Αλλη μια παράπλευρη απώλεια.

*Ο Αλέκος Κρητικός είναι πρώην στέλεχος της Ε.Ε., πρώην γγ. στα υπουργεία Ανάπτυξης και Εσωτερικών, ειδικός σύμβουλος του **ΕΛΙΑΜΕΠ**